

Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes sēdes

PROTOKOLS

Rīgā

2016.gada 10.februārī

Nr.4.1-27/1/2016

Sēdes norises vieta un laiks: Zemkopības ministrija, Republikas laukums 2, 315.telpa, no plkst.10:00 līdz plkst.13:00.

Darba kārtība:

1. Zemkopības ministrijas (turpmāk – ZM) 2016.gadā izstrādājamie normatīvie akti un politikas plānošanas dokumenti zivju resursu izmantošanas un pārvaldības jomā, Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) konsultāciju nodrošināšana attiecīgo dokumentu izstrādes procesā.
2. Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu pārvaldības jautājumi.
3. Dažādi jautājumi.

Sēdē piedalās un to vada Padomes priekšsēdētājs:

Dagnis Straubergs – biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” (turpmāk – LPS) pārstāvis, Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs.

Sēdē piedalās Padomes sekretariāta vadītājs:

Normunds Riekstiņš – Zemkopības ministrijas Zivsaimniecības departamenta (turpmāk – ZM ZD) direktors.

Sēdē piedalās sekojoši Padomes locekļi:

Jānis Lagūns – ZM ZD direktora vietnieks;

Daiga Vilkaste – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) Dabas aizsardzības departamenta direktore;

Mārtiņš Balodis – Makšķerēšanas interešu grupas (turpmāk – MIG) vadītājs;

Juris Dančauskis – Zvejniecības interešu grupas (turpmāk – ZIG) vadītājs;

Jānis Pētermanis – ZIG pārstāvis;

Ojārs Beķeris – Ūdeņu resursu apsaimniekošanas un aizsardzības interešu grupas (turpmāk – ŪRIG) vadītājs;

Aivars Ruņģis – ŪRIG pārstāvis.

Sēdē piedalās sekojoši Padomes padomdevēji:

Gīta Strode – Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) Dabas aizsardzības departamenta direktore;

Raivo Viksne – Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Zvejas kontroles departamenta Iekšējo ūdeņu kontroles daļas vecākais inspektors;

Georgs Kornilovs – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” (turpmāk – institūts BIOR) Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs.

Sēdē nepiedalās sekojoši Padomes locekļi:

Baiba Zasa – VARAM Vides aizsardzības departamenta Ūdens resursu nodaļas vecākā eksperte;

Raimonds Indrāns – LPS pārstāvis, Burtnieku novada domes priekšsēdētāja vietnieks;

Andris Grīnbergs – MIG pārstāvis;

Guntars Ezeriņš – Zemūdens medību interešu grupas (turpmāk – ZMIG) vadītājs;
Oļegs Jukna – ZMIG pārstāvis.

Sēdē nepiedalās sejojoši Padomes padomdevēji:

Ēriks Aleksejevs – institūta BIOR Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu nodaļas pētnieks;

Vladislavs Barsukovs – VVD Zvejas kontroles departamenta direktora vietnieks, Jūras kontroles daļas vadītājs.

Sēdes piedalās sejojoši klātesošie:

Gunta Ozoliņa – ZM ZD Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vecākā referente;

Kristaps Gramanis – Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Zivsaimniecības sadarbības tīkla projektu vadītājs.

Sēdi protokolē:

Inese Bārtule – ZM ZD Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vadītāja vietniece.

D.Straubergs atklāj sēdi un iepazīstina ar sēdes darba kārtību un tajā izskatāmajiem jautājumiem. Izsaka priekšlikumu, ka Padomei, izskatot noteikumu projektus vai citus tās kompetencē esošus dokumentus, arī turpmāk jautājumos, par kuriem nepieciešama plašāka konsultēšanās ar iesaistītajām pusēm, galvenais darbs būtu veicams Padomes interešu grupās.

Padome piekrīt šim ierosinājumam un apstiprina piedāvāto sēdes darba kārtību bez papildinājumiem.

Sēdes gaita:

Darba kārtības 1.jautājums - ZM 2016.gadā izstrādājami normatīvie akti un politikas plānošanas dokumenti zivju resursu izmantošanas un pārvaldības jomā, Padomes konsultāciju nodrošināšana attiecīgo dokumentu izstrādes procesā.

N.Riekstiņš informē, ka Padomē 2016.gadā ir plānots izvērtēt iespēju izveidot sarakstu ar kanāliem un caurtecēm, kur no 1.marta līdz 30.aprīlim būtu aizliegts makšķerēt (Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumu (turpmāk – MVZMN) 24.2.punkts), ar to aizstājot vispārējo makšķerēšanas aizliegumu šāda veida ūdeņos. Šis jautājums tika aktualizēts izstrādājot MVZMN un Padome vienojās, ka atgriezīsies pie tā risināšanas šogad.

N.Riekstiņš, D.Vilkaste, G.Strode, M.Balodis, D.Straubergs, G.Ozoliņa un **G.Korņilovs** diskutē par to, kādas caurtes vai kanāli varētu tikt iekļauti sarakstā, kāds bija šāda vispārēja makšķerēšanas aizlieguma sākotnējais mērķis un kura institūcija būtu kompetenta tā izveidē.

D.Vilkaste ierosina, ka šāda saraksta izveide varētu būt kā atsevišķs Zivju fondā piesakāms un finansējams projekts, jo nepieciešami plašāki pētījumi un informācijas apkopojumi. Ar esošo DAP, VVD vai institūta BIOR kapacitāti varētu arī nepietikt.

M.Balodis norāda, ka makšķernieki ir gatavi dalīties ar informāciju par zivju migrācijai svarīgākajiem kanāliem un caurtecēm. Uzskata, ka pārsvarā tie ir ūdeņi, kas saistīti ar jūru, nevis dziļāk iekšzemē, tāpēc jāizvērtē vai sarakstā būtu nepieciešams iekļaut visas mazās tērcītes, kas savstarpēji sasaista ezerus.

Padome vienojas, ka uz nākamo Padomes sēdi institūts BIOR sagatvos priekšlikumu par to, kāda būtu iespēja izveidot sākotnējo sarakstu turpmākai apspriešanai, kuru tālāk izvērtētu Padomes interešu grupas, DAP un VVD, lai sniegtu attiecīgus priekšlikumus saraksta pilnveidošanā.

N.Riekstiņš informē, ka plašākas diskusijas ne tikai Padomē, bet arī sabiedriskajā apspriešanā šogad ir plānotas par Zivju resursu atražošanas un zušu krājumu pārvaldības plānu 2017.-2020.gadam. Institūts BIOR sagatavos un sniegs attiecīgus priekšlikumus šī plāna izstrādei. Diskusijas tiek plānots uzsākt samērā laicīgi, jo dokumentam ir jābūt apstiprinātam Ministru kabinetā līdz gada beigām.

N.Riekstiņš īsumā iepazīstina kādus normatīvo aktu grozījumus šogad vēl plāno gatavot ZM un par kuriem būs nepieciešamas konsultācijas Padomē. Informē, ka patlaban ir saņemti priekšlikumi no biedrības "Latvijas Zvejnieku federācija" par iespējamiem grozījumiem *Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumos Nr.296 "Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos"*, kas skar piekrastes zveju. Institūts BIOR attiecīgi izvērtēs šos priekšlikumus un sniegs ZM zinātniski pamatotu rekomendāciju vai priekšlikumi būtu iekļaujami normatīvajā regulējumā. Tāpat šogad ir plānots veikt grozījumus *Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumos Nr.918 "Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību normu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību"*, kas būs saistīti ar kritēriju noteikšanu zvejas efektivitātes izvērtēšanai un kurus ierosinājusi Carnikavas novada pašvaldība.

M.Balodis ierosina izvērtēt iespēju MVZMN paplašināt to ūdenstilpju sarakstu, kurās iespējams iegūt invazīvo sugu vēžus, jo tie ir ļoti savairojušies (galvenokārt signālvēži).

N.Riekstiņš norāda, ka institūtam BIOR ir jāizvērtē iespēja paplašināt minēto sarakstu, un aicina M.Balodi sniegt informāciju institūtam BIOR, ja ir zināmas jaunas vietas, kur invazīvās vēžu sugas ir izplatījušās.

D.Straubergs aicina arī izvērtēt vai tā ir produktīva cīņa ar invazīvo sugu vēžiem, ja tiek brīvi atļauta to ieguve daudzās ūdenstilpēs. Jāņem vērā, ka tos šādā veidā var arī izplatīt citos ūdeņos.

D.Vilkaste informē, ka Eiropā drīzumā tiks apstiprināts invazīvo sugu saraksts, kurā ir iekļauts arī signālvēzis. Eiropas Savienības dalībvalstīm būs jāizstrādā attiecīgi rīcības plāni cīņai ar invazīvajām sugām. Tomēr valstu viedokļi par signālvēzi ir atšķirīgi. Piemēram, Somija ir iebildusi pret signālvēžu iekļaušanu šajā sarakstā, jo no tiem gūst ievērojamus komercienākumus (tos pavairo un pārdod).

Darba kārtības 2.jautājums - Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu pārvaldības jautājumi.

N.Riekstiņš sniedz prezentāciju par Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu pārvaldību, kas saistīta ar institūta BIOR un pašvaldību kompetenci zivju resursu pārvaldības jomā (šī protokola 1.pielikums).

A.Ruņģis un **N.Riekstiņš** diskutē par institūta BIOR atzinumu sniegšanas nepieciešamību, ja ūdenstilpē tiek ievietotas nārsta ligzdas un secina, ka šādi atzinumi būtu vēlami, taču Zvejniecības likumā nav stingri noteikts, ka tādiem būtu jābūt obligāti, jo šādā gadījumā netiek veikti mērķtiecīgi zivju resursu pavairošanas un ielaišanas darbi, bet tiek uzlabotas ūdenstilpē esošo zivju nārsta iespējas.

J.Pētermanis, **D.Straubergs**, **N.Riekstiņš**, **J.Dančauskis** un **M.Balodis** diskutē par piekrastes un iekšējo ūdeņu zvejas limitu procentuālajiem sadales principiem pašpatēriņa zvejai un komerczvejai, noteikumos paredzētām normām un praksē novēroto limitu sadales kārtību.

M.Balodis vēlas noskaidrot, kad pašvaldības pilnībā pārņems valdījumā to administratīvajās teritorijās esošo publiskos ūdeņus. Vai ir kāds noteikts beigu datums šim procesam?

D.Straubergs norāda, ka līdz ar Zemes pārvaldības likuma spēkā stāšanos 2015.gada 1.janvārī publiskie ūdeņi ir pārgājuši pašvaldību valdījumā. Tagad noris tikai pats pārņemšanas process bez kāda konkrēta noteikta beigu termiņa. Cita pašvaldība to veic ātrāk un sekmīgāk, cita lietas sakārto lēnāk.

M.Balodis norāda, ka šo jautājumu aktualizēja, lai noskaidrotu vai ZM, kā nozares politikas veidotājai ir noteikti kādi mērķi iekšējo ūdeņu resursu apsaimniekošanai. Uzskata, ka izstrādājot MVZMN nebija skaidras vadlīnijas kur mūsu valsts virzās ar iekšējo ūdeņu resursu politiku.

N.Riekstiņš skaidro, ka iekšējo ūdeņu zivju resursu pārvaldības politikas mērķi izpaužas caur Zvejniecības likumu un nozari regulējošiem noteikumiem. Pašvaldības ir tās, kuras lemj un plāno par to, kā tiks apsaimniekoti tās administratīvajās teritorijās esošie publiskie ūdeņi un to zivju resursi.

G.Korņilovs, **M.Balodis**, **N.Riekstiņš**, **O.Beķeris**, **D.Vilkaste** un **D.Straubergs** diskutē par to, ka pašvaldību kompetencē ir noteikt stratēģijas un rīcības virzienus ūdeņu apsaimniekošanā, kā arī par to, ka Padome tāpat varētu lemt par ūdeņu resursu ilgtspējas jautājumiem un tai būtu iespējas izstrādāt vispārīgas vadlīnijas ūdeņu resursu ilgstpējīgai izmantošanai un apsaimniekošanai. Tāpat pašvaldības semināru veidā varētu tikt informētas par labās prakses piemēriem ūdeņu resursu apsaimniekošanā.

D.Vilkaste informē, ka VARAM par ūdeņu apsaimniekošanu gatavo vadlīnijas, kuras Padomei nosūtīs, kā arī izsaka priekšlikumu, ka kāds no VARAM nākamajā Padomes sēdē par šo jautājumu varētu sniegt prezentāciju.

Padome atbalsta D.Vilkastes priekšlikumu.

A.Ruņģis, **N.Riekstiņš**, **O.Beķeris**, **G.Ozoliņa**, **D.Straubergs** un **J.Dančauskis** diskutē par pašvaldību pienākumiem un atbildību licencētās MVZM organizēšanā un par to, kas kontrolē vai attiecīgie nolikumi ir spēkā un vai Lauku atbalsta dienestā tiek iesniegtas atskaites un attiecīgā informācija.

N.Riekstiņš norāda, ka jaunajos noteikumos par licencētās MVZM kārtību ir paredzēts, ka visa informācija par sniedzamajām atskaitēm virzāma arī caur pašvaldībām, jo tās ir kompetentas par nolikumu darbību, to apturēšanu prasību neievērošanas gadījumā un citiem saistītiem jautājumiem.

Saistībā ar normatīvajā regulējumā paredzēto iespēju zvejniekiem jūras ūdeņos savstarpēji mainīt nozvejas apjoma limitus, **J.Dančauskis** ierosina paredzēt iespēju mainīt nozvejas apjoma limitus arī iekšējos ūdeņos.

N.Riekstiņš norāda, ka šo jautājumu, iespējams, varētu nākotnē izvērtēt un risināt kontekstā ar paredzētajiem grozījumiem iekšējo ūdeņu zvejas limitu noteikumos, kas būs saistīti ar konkrētām ūdenstilpēm nosakāmiem nozvejas apjoma limitiem atsevišķām zivju sugām.

Tālāk **G.Korņilovs** sniedz prezentāciju par institūta BIOR pētījumiem iekšējos ūdeņos, datu pieejamību un pielietojumu zinātnisko rekomendāciju, atzinumu, zivsaimniecisko ekspertīžu un priekšlikumu sagatavošanā zivju resursu pārvaldībai (šī protokola 2.pielikums).

M.Balodis, G.Korņilovs, A.Ruņģis, N.Riekstiņš, D.Straubergs un **J.Dančauskis** diskutē par to, vai pētījumi iekšējos ūdeņos ir pietiekami, lai lēmumu pieņemšanai būtu nepieciešamie dati, un vai šādus pētījumus būtu nepieciešams paplašināt.

M.Balodis aicina ZM izskatīt iespēju rast papildus finansējumu institūta BIOR iekšējo ūdeņu pētījumu paplašināšanai.

Darba kārtības 3.jautājums – dažādi.

Pēc **M.Baloža** aicinājuma **N.Riekstiņš** sniedz informāciju par esošo situāciju ar Zivju fonda nolikuma grozījumiem. Sakarā ar ieilgušo saskaņošanas procedūru, atšķirīgajiem viedokļiem un būtiskām grozījumu redakcijas izmaiņām, grozījumu iesniegšanas termiņš Ministru kabinetā iztecēja pagājušā gada beigās un, ja Padomes viedoklis būtu, ka nepieciešams tos atkal virzīt uz priekšu, tad Valsts sekretāru sanāksmē tie būtu izsludināmi no jauna.

J.Dančauskis, M.Balodis, N.Riekstiņš, D.Straubergs un **D.Vilkaste** diskutē par minētajiem grozījumiem Zivju fonda nolikumā, to būtību un iespējamo nepieciešamību virzīt apstiprināšanai Ministru kabinetā atkārtoti.

D.Straubergs ierosina šo jautājumu izskatīt nākamajā Padomes sēdē, lai Padomes locekļi varētu iepazīties ar šiem grozījumiem vēlreiz un ja nepieciešams, sagatavotu konkrētus priekšlikumus.

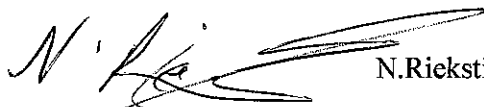
Jautājumā par Zivju fonda padomes sastāva veidošanu, **D.Vilkaste** ierosina paskatīties arī piemērus par pārstāvniecības veidošanu citu nozaru padomēs.

Atiecībā par Padomes darba organizāciju pagājušajā gadā, **N.Riekstiņš** informē, ka šogad būtu uzlabojamas atsevišķas lietas gan Padomes, gan tās interešu grupu darbībā. Vispirms būtu jāpārskata vai nav maināmi deleģējumi gan no valsts institūciju puses, gan arī no interešu grupu puses, jo Padomes nolikums nosaka

kvoruma nepieciešamību lēmumu pieņemšanā un regulāru Padomes sēžu apmeklējumu.

Padome vienojas, ka Padomē pārstāvētās puses pārskatīs nepieciešamību mainīt deleģēto personu sastāvu, kā arī 2016.gadā turpinās strādāt pie Padomes darbības pilnveidošanas.

Padomes sekretariāta vadītājs:

 N.Riekstiņš